

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

12^{ΟΣ} ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ
«ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ (1911-1996) »

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ

Α΄: ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ ΕΛΥΤΗ ΣΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Α΄1. ΓΥΜΝΑΣΙΟ

• **Ο λόγος ανάγκη της ψυχής Β΄ Γυμνασίου:**

Ενότητα: Λογοτεχνία και Οικολογία

«Σώμα του καλοκαιριού» (απόσπασμα από τη συλλογή *Ήλιος ο Πρώτος*), σ. 30

• **Ο λόγος ανάγκη της ψυχής Γ΄ Γυμνασίου:**

Ενότητα: Οικουμενικές αξίες και Λογοτεχνία, Α΄: Αγώνες για την ελευθερία – μαρτυρίες πολέμου

Άξιον Εστί [Τα πάθη – Ανάγνωσμα Τρίτο – «Η μεγάλη έξοδος»], σ. 27

Ενότητα: Ο τόπος μου και οι Άνθρωποι

Ο ήλιος ο ηλιάτορας (απόσπασμα), σ. 92

Ενότητα: Λογοτεχνία και Εφηβεία

«Κάτω στης μαργαρίτας το αλωνάκι» (απόσπασμα), σ. 153

Α΄2. ΛΥΚΕΙΟ

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β΄ Λυκείου:

- «Η τρελή ροδιά», σ. 248
- [«Στα χτήματα βαδίσαμε όλη μέρα...»], σ. 250
- «Η Μαρίνα των βράχων», σ. 252
- *Το Άξιον Εστί*, σ. 256
- «Ο Ύπνος των Γενναίων», σ. 259

Ανθολογία Νεοελληνικής Ποίησης για τη Γ΄ Λυκείου: σσ. 126-171

Νεοελληνική Λογοτεχνία Γ΄ Ενιαίου Λυκείου – Θεωρητική Κατεύθυνση:

- «Μικρή πράσινη θάλασσα» (σσ. 87-88)

Β΄. ΑΛΛΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ ΕΛΥΤΗ

[ΓΥΜΝΑΣΙΟ]

ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΒΟΡΙΑ

Του μικρού βοριά παράγγειλα,
να 'ναι καλό παιδάκι
Μη μου χτυπάει πορτόφυλλα
και στο παραθυράκι.

Γιατί στο σπίτι π' αγρυπνώ
η αγάπη μου πεθαίνει
Και μες στα μάτια την κοιτώ
που μόλις ανασαίνει

Με πιάνει το παράπονο
γιατί στον κόσμο αυτόνα
Τα καλοκαίρια τα 'χασα
κι έφτασα στον χειμώνα

Σαν το καράβι που άνοιξε
τ' άρμενα κι αλαργεύει
Θωρώ να χάνονται οι στεριές
κι ο κόσμος λιγοςτεύει.

Γεια σας περβόλια γεια σας ρεματιές.
γεια σας φιλιά και γεια σας αγκαλιές.
Γεια σας οι κάβοι κι οι ξανθοί γιαλοί.
γεια σας οι όρκοι οι παντοτινοί.

Τα ρω του έρωτα (1972) (Ποιήματα, Αθήνα, Ίκαρος, 2002, σ. 268)

***

ΤΑ ΤΖΙΤΖΙΚΙΑ

Η Παναγιά το πέλαγο
κρατούσε στην ποδιά της
Τη Σίκινο, την Αμοργό
και τ' άλλα τα παιδιά της

Απο την άκρη του καιρού

και πίσω απ' τους χειμώνες
 Άκουγα σφύριζε η μπουρού
 κι έβγαιναν οι Γοργόνες.

Κι εγώ μέσα στους αχινούς
 στις γούβες στ' αρμυρίκια
 Σαν τους παλιούς θαλασσινούς
 ρωτούσα τα τζιτζίκια:

- Ε, σεις τζιτζίκια μου άγγελοι
 γεια σας κι η ώρα η καλή.
 Ο βασιλιάς ο Ήλιος ζει;
 κι όλ' αποκρίνονταν μαζί:

-Ζει ζει ζει ζει ζει ζει ζει.

(Ο.π., σ. 273)

***

[ΛΥΚΕΙΟ]

ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ

Εδώ στου δρόμου τα μισά
 έφτασε η ώρα να το πω
 Άλλα είν' εκείνα που αγαπώ
 γι' αλλού γι' αλλού ξεκίνησα

Στ' αληθινά στα ψεύτικα
 το λέω και τ' ομολογώ
 Σα να 'μουν άλλος κι όχι εγώ
 μες στη ζωή πορεύτηκα.

Όσο κι αν κανείς προσέχει
 όσο κι αν τα κυνηγά
 Πάντα πάντα θα 'ναι αργά
 δεύτερη ζωή δεν έχει.

(Ο.π., σσ. 298-299)

***

ΜΟΝΟΓΡΑΜΜΑ

IV

Είναι νωρίς ακόμη μες στον κόσμο αυτόν, μ' ακούς
 Δεν έχουν εξημερωθεί τα τέρατα, μ' ακούς
 Το χαμένο μου αίμα και το μυτερό, μ' ακούς
 Μαχαίρι
 Σαν κριάρι που τρέχει μες στους ουρανούς
 Και των άστρων τους κλώνους τσακίζει, μ' ακούς
 Είμ' εγώ, μ' ακούς
 Σ' αγαπώ, μ' ακούς
 Σε κρατώ και σε πάω και σου φορώ
 Το λευκό νυφικό της Οφηλίας, μ' ακούς
 Πού μ' αφήνεις, πού πας και ποιος, μ' ακούς

Σου κρατεί το χέρι πάνω απ' τους κατακλυσμούς

Οι πελώριες λιάνες και των ηφαιστειών οι λάβες
 Θα 'ρθει μέρα, μ' ακούς
 Να μας θάψουν, κι οι χιλιάδες ύστερα χρόνοι
 Λαμπερά θα μας κάνουν πετρώματα, μ' ακούς

Να γυαλίσει επάνω τους η απονιά, μ' ακούς
 Των ανθρώπων
 Και χιλιάδες κομμάτια να μας ρίξει

Στα νερά ένα ένα, μ' ακούς
 Τα πικρά μου βότσαλα μετρώ, μ' ακούς
 Κι είναι ο χρόνος μια μεγάλη εκκλησία, μ' ακούς
 Όπου κάποτε οι φιγούρες
 Των Αγίων
 Βγάζουν δάκρυ αληθινό, μ' ακούς
 Οι καμπάνες ανοίγουν αφηλά, μ' ακούς
 Ένα πέρασμα βαθύ να περάσω
 Περιμένουν οι άγγελοι με κεριά και νεκρώσιμους ψαλμούς
 Πουθενά δεν πάω, μ' ακούς
 Ή κανείς ή κι οι δύο μαζί, μ' ακούς

Το λουλούδι αυτό της καταιγίδας και, μ' ακούς
 Της αγάπης
 Μια για πάντα το κόψαμε
 Και δε γίνεται ν' ανθίσει αλλιώς, μ' ακούς
 Σ' άλλη γη, σ' άλλο αστέρι, μ' ακούς
 Δεν υπάρχει το χώμα, δεν υπάρχει ο αέρας
 Που αγγίξαμε, ο ίδιος, μ' ακούς

Και κανείς κηπουρός δεν ευτύχησε σ' άλλους καιρούς

Από τόσον χειμώνα κι από τόσους βοριάδες, μ' ακούς
Να τινάζει λουλούδι, μόνο εμείς, μ' ακούς
Μες στη μέση της θάλασσας
Από μόνο το θέλημα της αγάπης, μ' ακούς
Ανεβάσαμε ολόκληρο νησί, μ' ακούς
Με σπηλιές και με κάβους κι ανθισμένους γκρεμούς
Άκου, άκου
Ποιος μιλεί στα νερά και ποιος κλαίει – ακούς;

Ποιος γυρεύει τον άλλο, ποιος φωνάζει – ακούς;
Είμ' εγώ που φωνάζω κι είμ' εγώ που κλαίω, μ' ακούς
Σ' αγαπώ, σ' αγαπώ, μ' ακούς.

(Ποιήματα, Αθήνα, Ίκαρος, 2002, σσ. 255-257)

***

- Οδυσσέας Ελύτης: Ενδεικτική βιβλιογραφία

https://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/tools/concordance/works.html?cnd_id=12#content

- Οδυσσέας Ελύτης: Η ζωή και το έργο του

https://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/tools/concordance/timeline.html?cnd_id=12